

PSBB Learning Leadership Academy

Bangalore-2021

Class:- VIII Sub:- Sanskrit ii Lang

Topic:- लोट् लकारः (आत्मनेपदी)

धातवः

लोट् लकारः (आत्मनेपदिनाम्)

पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्य	वन्दताम्	वन्देताम्	वन्दन्ताम्
मध्यम	वन्दस्व	वन्देथाम्	वन्दध्वम्
उत्तम	वन्दै	वन्दावहै	वन्दामहै

पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्य	सेवताम्		
मध्यम			
उत्तम			

पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्य	यतताम्		
मध्यम			
उत्तम			

पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्य	याचताम्		
मध्यम			
उत्तम			

पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्य	वर्तताम्		
मध्यम			
उत्तम			

पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
अन्य	वर्धताम्		
मध्यम			
उत्तम			

I यथानिर्दिष्टं धातुरूपाणि लिखत ।

धातुः	लकारः	पुरुषः	एकवचनम्	द्विवचनम्	बहुवचनम्
वन्द्	लट्	उत्तम			
लभ्	लोट्	अन्य			
वृत् (वर्त्)	लट्	मध्यम			
भाष्	लोट्	मध्यम			
कम्प्	लोट्	उत्तम			
मुद् (मोद्)	लट्	अन्य			

II उचितधातुरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत -

1. छात्रः कक्षायां मा _____ । (भाष् - लोट्)
2. सेवकौ राजानं _____ । (याच् - लट्)
3. तडागे कमलानि _____ । [वृत् (वर्त्) - लट्]
4. अहं पारितोषिकं _____ । [लभ् - लोट्]
5. वायुना वृक्षाः _____ । [कम्प् - लट्]
6. नूतनवस्त्रैः यूयं _____ । [मुद् (मोद्) - लोट्]
7. युवाम् ईश्वरं _____ । [वन्द - लोट्]
8. व्यायामेन शरीरशक्तिः _____ । [वृध् (वर्ध्) - लट्]
9. पेटिकायां लेखन्यः _____ । [वृत् (वर्त्) - लट्]
10. छात्रौ विनयेन _____ । [शुभ् (शोभ्) - लोट्]

III क्रियापदानां मूलधातुं लकारं पुरुषं वचनं च लिखत ।

1. त्वं गुरुं सेवस्व ।
2. आकाशे नक्षत्राणि भासन्ते ।
3. छात्राः उत्तमाङ्गान् प्राप्य मोदन्ताम् ।
4. खगौ आकाशे डयेते ।
5. अहं स्पर्धायां जयं प्राप्तुं यते ।
6. युवां विद्यया शोभेथाम् ।

क्रियापदम्	मूलधातुः	लकारः	पुरुषः	वचनम्
सेवस्व				
भासन्ते				
मोदन्ताम्				
ड्येते				
यते				
शोभेताम्				

IV यथानिर्दिष्टं लकारपरिवर्तनं कुरुत ।

1. त्वं यशः लभस्व । (लट्) _____
2. बालकाः उच्चैः सभायां भाषन्ते । (लोट्) _____
3. सर्वे सुखिनः वर्तन्ताम् । (लट्) _____
4. विद्यया बुद्धिः वर्धते । (लोट्) _____
5. पथिकौ विश्रान्तिं लभेताम् । (लट्) _____

प्रश्नाः

1. उचितैः आत्मनेपदी लोट्-लकाररूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत ।

- 1) यूयं प्रतिदिनं देवं ----- । (वन्द्)
- 2) वयं भारतमातरं ----- । (सेव्)
- 3) छात्राः विरामकाले ----- । (मुद्)
- 4) उद्याने द्वे लते ----- । (वृध्)
- 5) शिशवः शीतेन मा ----- । (कम्प्)

